Jaarverslag 2015

Muziek in de toekomst?

Nederlandse Vereniging van Muziekbibliotheken, Muziekarchieven en Muziekdocumentatiecentra

Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag van de Nederlandse Vereniging van Muziekbibliotheken, Muziekarchieven en Muziekdocumentatiecentra (NVMB).
Het jaar 2015 was het negentiende, volledige verenigingsjaar van de NVMB.

Muziek in de toekomst? Een terechte vraag. In de afgelopen jaren is er veel veranderd in het muziekbibliotheeklandschap. Online (blad)muziekdiensten lijken terrein te winnen. En de kaalslag in cultuurland heeft ook nu nog zijn weerslag op onze vereniging. De eerlijkheid gebied te zeggen dat door sluiting van muziekbibliotheken, afstoting van muziekcollecties en bezuinigingen het aantal leden van de NVMB verder is teruggelopen.

Dit jaar zijn de activiteiten van de vereniging beperkt geweest. De blik was meer naar binnen gericht. Daarbij stonden twee onderwerpen centraal:
1. Welke muziekbibliotheken zijn er in Nederland? Of, welke bibliotheken hebben muziek in hun collectie(s)? De afgelopen jaren is ook wat dat betreft veel veranderd: tijd om inzicht te krijgen in de huidige stand van zaken. Naar aanleiding van de Algemene Ledenvergadering onderzocht het bestuur de mogelijkheden om een inventarisatie te starten. Martie Severt schreef in het najaar hierover een artikel in de Nieuwsbrief. Hier zijn slechts een paar reacties op gekomen.
2. Welke rol kan de NVMB als vereniging spelen binnen de bibliotheekwereld? Bijvoorbeeld voor het onderdeel muziek in de Nationale Bibliotheek Catalogus (NBC).

Beide onderwerpen staan in de kinderschoenen en zullen verdere uitwerking behoeven. We hopen als vereniging daarvoor de geestdrift en menskracht te vinden.

Ruimte voor muziek!
Het doel van onze vereniging is altijd geweest om degenen die werken met muziekcollecties met elkaar in contact te brengen zodat de samenwerking wordt bevorderd en de vakkennis verhoogd. Helaas staan die muziekmensen en –collecties onder druk door bezuinigingen en digitale ontwikkelingen. We willen gesprekken voeren met de beleidsmakers om te voorkomen dat nog meer muziekcollecties verdwijnen uit het publieke domein. Motto: Maak ruimte voor muziek!

In memoriam
Collega Ank Schonewille (ArtEZ Conservatorium Zwolle) is op vrijdag 20 februari 2015 overleden. Ank is 58 jaar geworden. Ze was 37 jaar werkzaam als muziekbibliothecaris en oud-bestuurslid van de NVMB. Tijdens de Algemene Ledenvergadering stonden we stil bij het overlijden van Ank en de belangrijke rol die zij heeft vervuld voor de muziekbibliotheek van het Conservatorium in Zwolle.

1. Secretarieel verslag

Commissies
In het jaar 2015 waren de volgende commissies binnen onze vereniging actief: *Programmacommissie*, *Bladmuziekcommissie* en de *Redactie Nieuwsbrief en Website*. Verslagen van deze commissies zijn verderop te lezen.

Netwerkdagen
De Netwerkdag (in het najaar) en Netwerkmiddag (in het voorjaar) zijn van groot belang voor de NVMB, niet alleen vanwege de onderwerpen die aan bod komen, maar ook omdat we elkaar als collega's kunnen ontmoeten. Bijzonder dit jaar was de Netwerkdag bij NBD Biblion. De deelnemers konden van dichtbij kennismaken met de 'gang van het boek'; het complete proces van bestelling tot aan verzending van bibliotheekmaterialen voor(openbare)bibliotheken en schoolmediatheken. We kregen een kijkje achter de schermen van dit indrukwekkende bedrijf.

Nieuwsbrief en Website
De digitale NVMB-Nieuwsbrief en de website zijn belangrijk voor de communicatie binnen de vereniging maar we bereiken er ook een breder (bibliotheek)publiek mee. De Nieuwsbrief bracht ook dit jaar artikelen en berichten uit het brede muziekbibliotheekveld. De NVMB-website was na de overstap naar Wordpress nog in opbouw. In 2015 is de inhoud verder aangevuld. Eind 2015 is een begin gemaakt met een Facebookpagina voor de NVMB.

-Universiteitsbibliotheek Utrecht (locatie NMVB Algemene Ledenvergadering, mei 2015)-

Fontes
De NVMB verzorgde ook dit jaar een verslag voor het tijdschrift van de *International Association of Music Libraries*: *Fontes*. Hierin wordt melding gemaakt van ontwikkelingen in het Nederlandse muziekbibliotheekwerk van het afgelopen jaar. Bestuurslid Joost van Gemert schreef het verslag. Bestuurslid Ria Warmerdam bleef aan als *Corresponding Editor* voor *Fontes*. Dit houdt in dat ze het tijdschrift met enige regelmaat van Nederlands nieuws voorziet.

IAML-conferentie
De conferentie van de *International Association of Music Libraries* werd dit jaar in New York gehouden. Enkele Nederlandse muziekbibliothecarissen en musicologen hebben het congres bezocht en bijgedragen geleverd. NVMB-leden Luuk Hoekstra, Jantien Dubbeldam, Martie Severt en Nienke de Boer informeerden collega's in Nederland via een blog op de NVMB-website.
De congreslocatie was de prestigieuze Juilliard School (Lincoln Centre). Een inspirerende locatie voor elke muziekbibliothecaris, met op steenworp afstand (o.a.) The Metropolitan Opera, New York Philharmonic, New York Public Library for the Performing Arts, New York City Ballet.
De conferentie was georganiseerd samen met de *International Musicological Society* en had als thema "Music Research in the Digital Age". Veel aandacht trok de IMSLP Roundtable session met o.a. IMSLP-oprichter Edward Guo als spreker.

Rilm Committee Nederland
In het jaar 2015 is verder gewerkt aan *Répertoire International de Littérature Musicale* (RILM) in Nederland. Martie Severt, NVMB-penningmeester, is sinds 2014 RILM-coördinator voor Nederland. In Nederland verschenen literatuur en tijdschrift(artikel)en worden als *abstracts* opgenomen in RILM. Het RILM-comité Nederland zal auteurs stimuleren *abstracts* te uploaden, maar inventariseert ook wat de afgelopen jaren is verschenen en nog niet is opgenomen. Dit wordt dan alsnog ingevoerd.

-IAML-conferentie in Juilliard School, New York (rechts)-

2. Het jaar 2015 in hoofdlijnen

Aantal NVMB-leden met ingang van 1 januari 2016:
Institutionele leden: 40 (2015: 45, 2014: 46, 2013: 48, 2011: 60)
Persoonlijke leden: 11 (2015: 10, 2014: 9, 2013: 8, 2011: 12)
Bijzondere leden: 18 (2015:20, 2014: 19, 2013: 19, 2011: 19)

NVMB-Bestuur
• Jantien Dubbeldam (ArtEZ Conservatorium, Arnhem/Zwolle) - *voorzitter*
• Nienke de Boer (Het Balletorkest, Amsterdam) - *secretaris*
• Martie Severt (RILM Committee Nederland) - *penningmeester*
• Cora Mulder (Bibliotheek Rotterdam)
• Ria Warmerdam (NBD Biblion, Zoetermeer)
• Joost van Gemert (Universiteit Utrecht)

Het bestuur vergaderde twee keer:
● 23 februari 2015:
Voorbereiding algemene ledenvergadering, stand van zaken muziekbibliotheekwerk en lopende zaken. (Vergaderlocatie: Universiteitsbibliotheek, Utrecht)
● 7 september 2015:
Voorbereiding netwerkdag, inventarisatie bibliotheken met muziekcollecties, website en lopende zaken. (Vergaderlocatie: Het Balletorkest, Amsterdam).

Programmacommissie
Organiseert en programmeert de jaarlijkse Netwerkmiddag in april/mei en de Netwerkdag in oktober/november.
Leden:
• Attilio Bottegal (ArtEZ Conservatorium, Enschede)
• Charlotte Sienema (Stichting Omroep Muziek, Hilversum)

Bladmuziekcommissie
De Bladmuziekcommissie heeft tot taak de belangen en behoeften van bibliotheken met een collectie bladmuziek te behartigen, als ook de belangen en behoeften van de gebruikers van deze collecties.
Leden:
• Chaja Beck (Nederlands Muziek Instituut, Den Haag)
• Pieter Goossen (Bibliotheek Arnhem)
• Cora Mulder (Bibliotheek Rotterdam)

Redactie Nieuwsbrief en Website
Leden:
• Ria Warmerdam (NBD Biblion, Zoetermeer)
• Eric van Balkum (Muziekschatten) - *webmaster*

3. Commissieverslagen

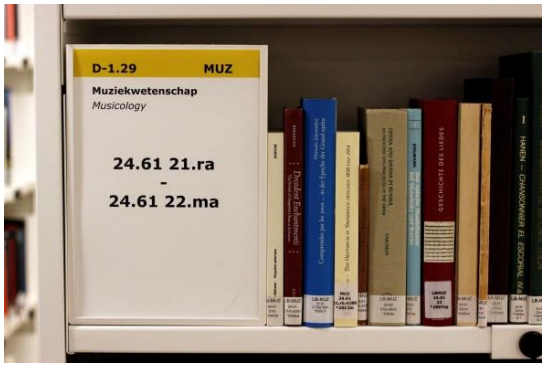
3.1 Programmacommissie

De programmacommissie organiseerde in 2015 twee netwerkbijeenkomsten.

Netwerkmiddag
Op **dinsdag 19 mei** kwamen 35 leden naar de Universiteitsbibliotheek in Utrecht. Het thema van de middag was ***De klant centraal***. Omdat de bibliotheek in snel tempo verandert en collecties verkleinen of verdwijnen, verandert ook de rol van de bibliothecaris. Voor het muziekbibliotheekwerk betekent dit o.a. dat met het verdwijnen van muziekspecialisten ook muziekkennis verdwijnt. De rol van de klant daarentegen wordt steeds groter. Drie sprekers lieten hun licht schijnen over deze ontwikkelingen.

Ina Klaren (Bibliotheek Deventer) vertelde over de *Bibliotheek van Nieuwsgierigheid*. Het idee hierachter is dat mensen hun passie, hun nieuwsgierigheid graag willen delen en dat vanuit nieuwsgierigheid mensen elkaar kunnen ontmoeten. Deventenaren brengen hun lievelings-boek, CD of DVD naar de bibliotheek. Kunstenaars Gonnie Kleine en Alied van der Meer verzamelen rondom deze objecten de verhalen die mensen erover vertellen. Deze worden toegevoegd aan de (digitale) *Encyclopedie van Nieuwsgierigheid*.
Gastheer **Joost van Gemert** (Universiteitsbibliotheek Utrecht) vertelde over de steeds nauwer wordende samenwerking tussen bibliothecarissen en klanten (studenten en docenten). Onder meer op het gebied van collectievorming krijgt de klant steeds meer invloed. Zo zijn docenten verantwoordelijk voor het budget dat beschikbaar is voor hun collectie en schaffen ze (op dit moment nog uitsluitend voor bepaalde collecties) ook zelf aan. Hierbij worden ze 'geholpen' door attenderingsdiensten op basis van collectieprofielen.
Wilma Abbink (Prins Claus Conservatorium Groningen) sprak over de cursus *Informatievaardigheden* die ze heeft ontwikkeld voor studenten van de opleiding Docent Muziek. Als leermiddel heeft ze, in nauwe samenwerking met docenten, een game ontwikkeld. Ze heeft gekozen voor een game omdat gamen aansluit bij de belevingswereld van studenten, interactief is en kritisch nadenken bevordert. Het is Wilma's droom dat studenten uiteindelijk zelf, samen, zo'n game gaan maken.

De rondleiding door de geheel verbouwde en vernieuwde Universiteitsbibliotheek was indrukwekkend. Natuurlijk kreeg de collectie Muziekwetenschap de nodige aandacht.

Maar het meest opvallende was toch het enorme aantal studieplekken. De bibliotheek als ontmoetingsplaats, waar studenten studeren, iets eten, elkaar ontmoeten. De papieren boeken- en tijdschriftencollecties krijgen hier bijna een decoratieve functie.

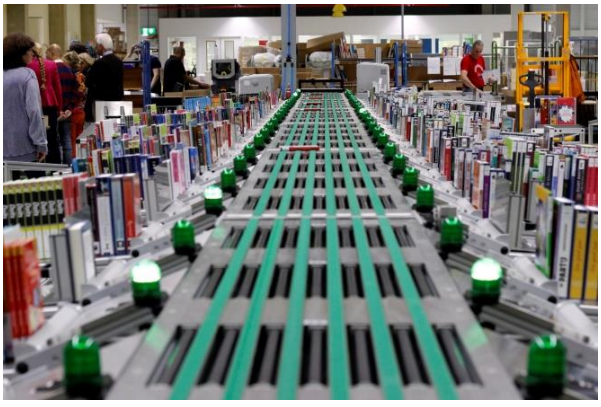
Netwerkdag

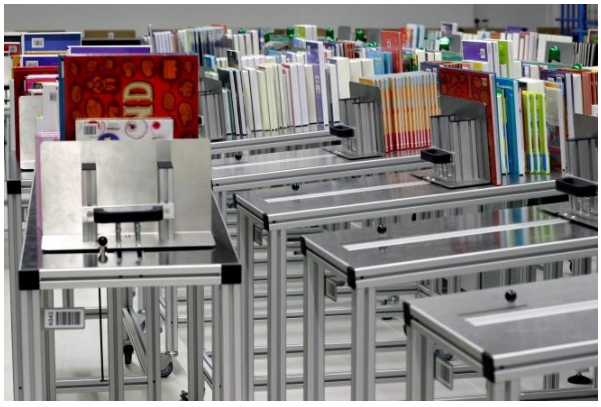
Op **dinsdag 17 november** waren we met ruim 30 leden te gast in het splinternieuwe onderkomen van NBD Biblion in Zoetermeer. Thema van de netwerkdag was ***NBD Biblion en bijzondere collecties***.

Marco Weij (NBD Biblion) vertelde waar het bij NBD Biblion om draait. Het bedrijf maakt boeken en andere media uitleenklaar en levert deze aan (openbare) bibliotheken en schoolmediatheken. Hier gaat een proces van selecteren, recenseren (ai's), catalogiseren en categoriseren aan vooraf. Jaarlijks worden er 27.000 ai's aangeboden, waarvan 2000 van bladmuziek. De rondleiding door de binderij van NBD Biblion was heel bijzonder. Het was indrukwekkend om te zien hoe de machines werken, hoe alle fases van het bindproces naadloos op elkaar aansluiten en hoe trots de boekbinders op hun werk zijn!

Gastvrouw **Ria Warmerdam** (Eindredacteur Bladmuziek bij NBD Biblion) vertelde over de gang van de bladmuziek. Bij het aanbieden van bladmuziek werkt ze nauw samen met Anne Marie Roetgerink en Wilma Moons van Musidesk Rijnbrink Groep. Iedere 14 dagen verschijnen 60 nieuwe bladmuziektitels (ai's); NBD Biblion en Rijnbrink verzorgen ieder 30 titels. Ria constateerde dat er steeds minder bladmuziek wordt besteld door bibliotheken. Budgetten lopen terug, het aantal bibliotheken neemt af en ook het aantal muziekcollecties. Steeds minder mensen lezen bladmuziek, o.a. door een teruggang in muziekles op school/ muziekschool. Bovendien is op internet steeds meer bladmuziek beschikbaar en is het aanbod van gedrukte bladmuziek verschraald.

's Middags luisterden we naar bevlogen verhalen over bijzondere muziekcollecties. **Ditmer Weertman** (Bijzondere Collecties UvA) vertelde over het Nederlands Jazz Archief dat na opheffing van MCN naar de Bijzondere Collecties UvA werd verhuisd. **Simeon Bodden** (Beiaardcentrum Nederland) nam ons mee in de bijzondere wereld van de beiaardkunst en **Eric van Balkum** en **Jan Jaap Kassies** (*muziekschatten.nl)* lieten pareltjes zien uit de collectie van de in 2013 opgeheven Muziekbibliotheek van de Omroep.

-Rondleiding door de binderij van NBD Biblion, Zoetermeer-

De programmacommissie bestond in 2015 uit Attilio Bottegal (ArtEZ Conservatorium Enschede) en Charlotte Sienema (Stichting Omroep Muziek Hilversum). Bij het organiseren van de netwerkbijeenkomsten werd nauw en prettig samengewerkt met het bestuur. Een woord van dank aan met name Ria Warmerdam plaatsen we hier graag. Ook verschillende leden hielpen met de organisatie van de netwerkbijeenkomsten. Dank aan Anne Marie Roetgerink, Hilde Klaassen en Chaja Beck!

NDB Biblion (locatie Netwerkdag november 2015)

3.2 Bladmuziekcommissie

De Bladmuziekcommissie bestond in 2015 uit:
Chaja Beck (Nederlands Muziek Instituut)
Pieter Goossen (Bibliotheek Arnhem) - *secretaris*
Cora Mulder (Stichting Bibliotheek Rotterdam) - *voorzitter*

In 2015 is de commissie één keer bij elkaar gekomen. Wegens omstandigheden hadden de leden minder tijd voor het commissiewerk.

Stand van zaken
- Bibliotheek Rotterdam is begonnen met 'superbibliothecarissen' waardoor collega's zich weer kunnen specialiseren en profileren naar de klanten toe.
- Het oude IBL-formulier bestaat niet meer. Alle IBL-aanvragen gaan tegenwoordig digitaal via de landelijke en provinciale catalogi.
- Er is nog geen duidelijkheid of de Nationale Muziekbibliotheek in Den Haag er zal komen.

De commissie wil graag meer vat krijgen op ontwikkelingen die gaande zijn op het gebied van bladmuziek. Onderwerpen die spelen zijn:
- Digitale Etalage Muziek (verder invulling hieraan geven).
- Waken over het verwerkingsproces van afgeschreven bladmuziek, afgestoten collecties. Voorkomen dat muziekmateriaal verdwijnt uit collecties en niet meer beschikbaar zal zijn.
- Op landelijk niveau meer uniformiteit nastreven in titelbeschrijving bladmuziek.

De commissie is op zoek naar een nieuw lid. Versterking is van harte welkom, bij voorkeur uit de conservatoria.

3.3 Redactie Nieuwsbrief en Website

De commissie bestond in 2015 uit Eric van Balkum (website) en Ria Warmerdam (nieuwsbrief).

Eric van Balkum plaatst in overleg met bestuursleden content op de website en werkt de infrastructuur bij. Op de agenda staat nog het doornemen van de oude content op relevantie en actualiteit. Deze zal stapsgewijs worden toegevoegd. Via het contactadres op de website komen met enige regelmaat vragen en verzoeken binnen van 'buitenstaanders'. Dit sterkt het bestuur in de overtuiging dat het nuttig is om een website te blijven onderhouden. Daarnaast twittert Eric regelmatig uit naam van de NVMB.

In het afgelopen jaar zijn er conform de planning drie Nieuwsbrieven gemaakt. De NVMB-Nieuwsbrief wordt verstuurd naar ca. 100 adressen. Er vallen soms adressen af (wegens opzegging lidmaatschap of pensionering), maar er komen ook weer nieuwe belangstellenden voor in de plaats. In die zin lijkt de Nieuwsbrief een breder publiek te vinden dan louter aangesloten instellingen, leden en oud-leden.
De redacteur en het bestuur prijzen zich gelukkig met Willem Warmerdam die de Nieuwsbrief belangeloos blijft opmaken. In 2015 is dat onderstreept met het uitreiken van een cadeaubon. De redactie probeert ons vak in al zijn facetten aan bod te laten komen. Kopij en tips voor onderwerpen blijven te allen tijde welkom.

Er is eind 2015 een begin gemaakt met een Facebookpagina voor de NVMB. De redactie verzamelt in stilte nieuwsbronnen op FB en plaatst berichten die interessant kunnen zijn voor de leden of die de beoogde doelen en standpunten van de NVMB illustreren. Wanneer de pagina zijn vorm heeft gevonden zal deze in de loop van 2016 breder bekendgemaakt worden.

4. Financieel verslag

RESULTATENREKENING NVMB 2015

UITGAVEN	**€**	**INKOMSTEN**	**€**
Netwerkdagen	1.161,51	Contributies	4.670,00
IAML-afdracht	2.776,00	Rente	27,37
Bankkosten	120,10	Netwerkdagen	750,00
IAML-Conferentie reisbeurzen	1.000,00		
Declaraties (incl. administratie)	271,51		
Totaal	5.329,12	Totaal	5.447,37
		SALDO	**118,25**

BALANS PER 31.12.2015

ACTIVA	**€**	**PASSIVA**	**€**
ING	738,16	Reserveringen	0,00
Spaarrekening	3.220,98	Schulden	503,91
Vorderingen	15,00		
		VERMOGEN	**3.470,23**
	3.974,14		3.974,14

BALANS PER 31.12.2014

ACTIVA	**€**	**PASSIVA**	**€**
ING	750,94	Reserveringen	0,00
Spaarrekening	3.268,61	Schulden	697,57
Vorderingen	30,00		
		VERMOGEN	**3.351,98**
	4.049,55		4.049,55

BEGROTING NVMB 2017

UITGAVEN	€	INKOMSTEN	€
IAML-afdracht	2.500,00	Contributies	4.240,00
Netwerkdagen	1.500,00	Rente	25,00
Bankkosten	125,00	Netwerkdagen	750,00
Declaraties	250,00		
Bijdrage Conferentie	1.000,00		
Onvoorzien	250,00		
	5.625,00		5.015,00
Saldo	**-610,00**		

BEGROTING NVMB 2016

UITGAVEN	€	INKOMSTEN	€
IAML-afdracht	2.610,00	Contributies	4.450,00
Netwerkdagen	1.500,00	Rente	50,00
Bankkosten	100,00	Netwerkdagen	900,00
Declaraties	250,00		
Bijdrage Conferentie	1.000,00		
Onvoorzien	250,00		
	5.710,00		5.400,00
Saldo	**-310,00**		

BEGROTING NVMB 2015

UITGAVEN	€	INKOMSTEN	€
IAML-afdracht	2.745,00	Contributies	4.650,00
Studiedagen	1.750,00	Rente	50,00
Bankkosten	100,00	Studiedagen	975,00
Declaraties	250,00		
Bijdrage Conferentie	750,00		
Onvoorzien	250,00		
	5.779,00		5.675,00
Saldo	**-104,00**		

Inhoudsopgave

Inleiding	2
1.Secretarieel verslag	2
2.Het jaar 2015 in hoofdlijnen	5
3.Commissieverslagen	6
4.Financieel verslag	10
Colofon	12

Colofon

Dit is een uitgave van de Nederlandse Vereniging van Muziekbibliotheken, Muziekarchieven en Muziekdocumentatiecentra, Concept mei 2016.

Tekst
Nienke de Boer – *Secretarieel verslag*
Charlotte Sienema – *Verslag Programmacommissie*
Cora Mulder – *Verslag Bladmuziekcommissie*
Ria Warmerdam – *Verslag Redactie Nieuwsbrief en Website*
Martie Severt – *Financieel verslag*

Foto's
Charlotte Sienema – pag. 6, pag.7
Nienke de Boer – pag. 3, pag. 4
NBD Biblion – pag. 8

Contact
NVMB-secretariaat
p/a Nienke de Boer
Het Balletorkest
Atlantisplein 1
1093 NE AMSTERDAM